

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐẶNG QUANG ĐOÀN

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU
KHOA HỌC KỸ THUẬT CỦA HỌC SINH
Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐẶNG QUANG ĐOÀN

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU
KHOA HỌC KỸ THUẬT CỦA HỌC SINH
Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Thị Thanh Huyền

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn: *“Quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học kỹ thuật của học sinh ở các trường THCS thành phố Thái Nguyên”* là của riêng tôi, được thực hiện dưới sự hướng dẫn của PGS.TS. Nguyễn Thị Thanh Huyền sử dụng những thông tin được ghi rõ nguồn gốc, những số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực, chưa hề được sử dụng và công bố ở bất kỳ một công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, ngày 22 tháng 7 năm 2018

Tác giả

Đặng Quang Đoàn

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, ngoài sự cố gắng, nỗ lực của bản thân, em đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ tận tình của các thầy giáo, cô giáo, các cơ quan, trường học.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn đến lãnh đạo trường Đại học sư phạm Thái Nguyên, các thầy giáo, cô giáo phòng Đào tạo, Khoa Tâm lý - Giáo dục, các nhà khoa học, các thầy giáo, cô giáo trong và ngoài Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giảng dạy trong suốt quá trình học tập.

Đặc biệt, em xin trân trọng cảm ơn PGS.TS. Nguyễn Thị Thanh Huyền người đã trực tiếp, tận tình hướng dẫn khoa học, giúp đỡ em hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ, tạo điều kiện của Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Thái Nguyên, Phòng Giáo dục và Đào tạo thành phố Thái Nguyên, các trường THCS trên địa bàn thành phố Thái Nguyên; cảm ơn các đồng chí, đồng nghiệp, đã tận tình giúp đỡ và cung cấp số liệu, đóng góp ý kiến để việc điều tra nghiên cứu và hoàn thành luận văn được thuận lợi.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng luận văn không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Tác giả xin trân trọng tiếp thu những ý kiến chỉ bảo, góp ý xây dựng của các nhà khoa học, các thầy giáo, cô giáo đồng nghiệp để tiếp tục hoàn thiện luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Đặng Quang Đoàn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Giả thuyết khoa học	3
6. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
7. Các phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU	
KHOA HỌC KỸ THUẬT Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	6
1.1. Sơ lược lịch sử vấn đề nghiên cứu	6
1.1.1. Ở nước ngoài	6
1.1.2. Ở trong nước.....	7
1.2. Một số khái niệm công cụ	10
1.2.1. Quản lý	10
1.2.2. Nghiên cứu khoa học kỹ thuật.....	12
1.2.3. Hoạt động nghiên cứu khoa học kỹ thuật:.....	13
1.2.4. Quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học kỹ thuật của học sinh THCS ...	14
1.3. Một số vấn đề lí luận về hoạt động nghiên cứu KHKT của HS THCS ..	15
1.3.1. Đặc điểm của HS THCS.....	15
1.3.2. Mục đích, ý nghĩa của hoạt động nghiên cứu KHKT của HS THCS	20
1.3.3. Đặc điểm của hoạt động nghiên cứu KHKT	22
1.3.4. Đặc điểm của hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh THCS.....	23

1.3.5. Những yêu cầu đối với hoạt động nghiên cứu KHKT của HS THCS	25
1.3.6. Các lĩnh vực nghiên cứu KHKT của HS THCS.....	27
1.4. Một số vấn đề về quản lý hoạt động nghiên cứu KHKT của HS THCS.....	30
1.4.1. Lập kế hoạch hoạt động nghiên cứu KHKT.....	30
1.4.2. Tổ chức thực hiện hoạt động nghiên cứu KHKT	31
1.4.3. Chỉ đạo triển khai	32
1.4.4. Kiểm tra đánh giá hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh ở trường THCS	33
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động nghiên cứu KHKT của HS THCS.....	35
1.5.1. Những quy định về hoạt động NCKHKT của Bộ, Sở, Phòng GD và đào tạo.....	35
1.5.2. Trình độ, năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên hướng dẫn.....	35
1.5.3. Nhu cầu, kỹ năng nghiên cứu khoa học của học sinh	35
1.5.4. Cơ sở vật chất cho hoạt động nghiên cứu khoa học.....	36
Kết luận chương 1.....	37
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC KỸ THUẬT Ở CÁC TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	38
2.1. Khái quát chung về các trường THCS TP. Thái Nguyên.....	38
2.1.1. Một số đặc điểm về GD&ĐT Thành phố Thái Nguyên.....	38
2.2. Khái quát về khảo sát thực trạng	41
2.2.1. Mục đích	41
2.2.2. Nội dung	42
2.2.3. Phương pháp khảo sát và phương thức xử lý số liệu	42
2.3. Đánh giá chung thực trạng nghiên cứu KHKT và quản lý hoạt động nghiên cứu KHKT	43
2.3.1. Thực trạng hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh	43
2.3.2. Thực trạng quản lý hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh	44
2.4. Thực trạng nhận thức của CBQL, giáo viên, học sinh về hoạt động nghiên cứu KHKT	44

2.4.1.	Thực trạng nhận thức học sinh về hoạt động nghiên cứu KHKT	44
2.4.2.	Thực trạng nhận thức của CBQL, GV về ý nghĩa của hoạt động NCKHKT... ..	47
2.5.	Thực trạng việc lựa chọn các lĩnh vực nghiên cứu KHKT của học sinh các trường THCS thành phố Thái Nguyên.....	48
2.6.	Thực trạng về các kỹ năng nghiên cứu KHKT của học sinh các trường THCS TP Thái Nguyên	51
2.7.	Thực trạng về năng lực hướng dẫn học sinh nghiên cứu KHKT của đội ngũ giáo viên các trường THCS TP Thái Nguyên	53
2.8.	Thực trạng những khó khăn trong quá trình nghiên cứu và hướng dẫn học sinh NC KHKT ở các trường THCS TP Thái Nguyên.....	55
2.9.	Thực trạng kết quả nghiên cứu KHKT của học sinh các trường THCS thành phố Thái Nguyên	58
2.10.	Thực trạng quản lý hoạt động nghiên cứu KHKT ở các trường THCS trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	61
2.10.1.	Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động nghiên cứu KHKT của HS ở các trường THCS TP Thái Nguyên.....	61
2.10.2.	Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động nghiên cứu KHKT của HS các trường THCS TP Thái Nguyên	62
2.10.3.	Thực trạng chỉ đạo triển khai thực hiện kế hoạch hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh ở các trường THCS TP Thái Nguyên.....	64
2.10.4.	Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động nghiên cứu KHKT của HS các trường THCS TP Thái Nguyên	66
2.10.5.	Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động NCKH KT của học sinh các trường THCS TP. Thái Nguyên	68
	Kết luận chương 2.....	70
	Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC KỸ THUẬT CỦA HIỆU TRƯỞNG CÁC TRƯỜNG THCS TP. THÁI NGUYÊN	71
3.1.	Các nguyên tắc đề xuất biện pháp.....	71
3.1.1.	Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích.....	71
3.1.2.	Nguyên tắc đảm bảo tính khoa học của hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh THCS	71

3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ của hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh THCS	71
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi của hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh THCS	72
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả của hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh THCS	72
3.2. Biện pháp quản lí hoạt động nghiên cứu KHKT của HS các trường THCS TP Thái Nguyên	73
3.2.1. Tổ chức nâng cao nhận thức về hoạt động nghiên cứu KHKT cho đội ngũ cán bộ quản lí, giáo viên, học sinh, phụ huynh trong nhà trường ...	73
3.2.2. Tổ chức bồi dưỡng năng lực hướng dẫn nghiên cứu KHKT cho đội ngũ giáo viên THCS	76
3.2.3. Đổi mới lập kế hoạch, tổ chức triển khai hoạt động nghiên cứu	77
3.2.4. Phối hợp các lực lượng giáo dục trong tổ chức hoạt động nghiên cứu KHKT cho học sinh.....	80
3.2.5. Đổi mới kiểm tra, đánh giá hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh	83
3.2.6. Mối quan hệ giữa các biện pháp	85
3.3. Khảo nghiệm về mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp	85
3.3.1. Mục đích khảo nghiệm	85
3.3.2. Đối tượng khảo nghiệm	85
3.3.3. Phương pháp khảo nghiệm	85
3.3.4. Nội dung khảo nghiệm	85
3.3.5. Kết quả khảo nghiệm các biện pháp đề xuất	85
Kết luận chương 3.....	88
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	89
1. Kết luận.....	89
2. Khuyến nghị.....	90
TÀI LIỆU THAM KHẢO	92
PHỤ LỤC	94

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
GD&ĐT	: Giáo dục và đào tạo
GV	: Giáo viên
HĐND	: Hội đồng nhân dân
HN	: Hà Nội
HS	: Học sinh
KH	: Khoa học
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
NCKH	: Nghiên cứu khoa học
NCKHKT	: Nghiên cứu khoa học kỹ thuật
THCS	: Trung học cơ sở
TP	: Thành phố
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Thống kê hạnh kiểm học sinh 3 năm gần đây.....	40
Bảng 2.2.	Thống kê học lực học sinh 3 năm gần đây.....	41
Bảng 2.3.	Chất lượng học sinh giỏi trong 3 năm qua (Thi HSG lớp 9)	41
Bảng 2.4.	Nhận thức của học sinh THCS thành phố Thái Nguyên về ý nghĩa của hoạt động nghiên cứu KHKT	45
Bảng 2.5.	Thực trạng nhận thức của CBQL, GV các trường THCS thành phố Thái Nguyên về ý nghĩa của hoạt động NCKH	47
Bảng 2.6.	Thực trạng các lĩnh vực KHKT được học sinh các trường THCS TP Thái Nguyên lựa chọn nghiên cứu	49
Bảng 2.7.	Đánh giá của GV và tự đánh giá của HS về các kĩ năng nghiên cứu KHKT của học sinh các trường THCS TP Thái Nguyên.....	52
Bảng 2.8.	Đánh giá của học sinh và tự đánh giá của GV các trường THCS TP Thái Nguyên về năng lực hướng dẫn học sinh NCKHKT của bản thân.....	54
Bảng 2.9.	Thực trạng những khó khăn khi hướng dẫn học sinh nghiên cứu KHKT của GV	56
Bảng 2.10.	Thực trạng những khó khăn của học sinh gặp phải trong quá trình nghiên cứu KHKT	57
Bảng 2.11.	Kết quả dự thi KHKT học sinh các trường 3 năm gần đây.....	59
Bảng 2.12.	Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động nghiên cứu KHKT của HS ở các trường THCS TP. Thái Nguyên	61
Bảng 2.13.	Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động nghiên cứu KHKT của các trường THCS TP Thái Nguyên	63
Bảng 2.14.	Thực trạng chỉ đạo triển khai thực hiện kế hoạch hoạt động hoạt động nghiên cứu KHKT của HS các trường THCS TP Thái Nguyên.....	64
Bảng 2.15.	Thực trạng kiểm tra đánh giá hoạt động nghiên cứu KHKT của học sinh các trường THCS thành phố Thái Nguyên	67
Bảng 2.16.	Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động NCKH KT của học sinh các trường THCS TP. Thái Nguyên....	68
Bảng 3.1.	Đánh giá về tính cấp thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất	86